

A Survey of Capital Reduction to Compensate the Deficit in Retained Earnings and its Impact on Financial Statements of Listed Companies in Thailand

Naratip Tabtieng*

Submitted: October 11, 2020 / Accepted: November 25, 2020

Abstract

This study investigated the incidences of capital reduction to compensate the deficit in retained earnings of listed companies in the Stock Exchange of Thailand (SET) and the Market for Alternative Investment (MAI). The study was conducted by a survey data collection method of 77 companies spanning from 2001 to 2018. The result of the survey showed that Thai-listed companies experienced three types of capital reductions: (1) reduction of par value (81.82% of 77 listed companies), (2) reduction of the number of shares (9.09% of 77 listed companies), and (3) a combination of reduction of par value and reduction of the number of shares (9.09% of 77 listed companies). Most of the listed companies (81.82% of 77 listed companies) that decreased their capital to compensate for the deficit in retained earnings still had deficits in their financial statements. Results indicated that the average amount of remaining deficits was 26.44% of the deficit in the financial statements at the period of the board approval for capital reduction. According to Public Limited Companies Act (No.2) B.E. 2544 (2001), the listed companies can implement this law to reduce their deficits in retained earnings to zero or partially decrease it. However, this procedure is only an accounting method which does not affect real performance of the listed companies; the aim of this law is to be another management tool to solve the crisis of the companies.

Moreover, after a year from the completion of capital reductions, listed companies had better financial ratios: Debt to Equity (D/E), Return on Assets (ROA), Earnings per Share (EPS). However, the study found that only 27.40% of listed companies were able to pay dividends to their shareholders.

Keywords: Capital Reduction, Reducing par Value, Reducing the Number of Shares, Deficits, SET, MAI

* NIDA Business School, National Institute of Development Administration

การสำรวจการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียน ในประเทศไทย และผลกระทบต่องบการเงิน

นราทิพย์ ทับเที่ยง*

บทคัดย่อ

การสำรวจการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 ผลการศึกษาพบว่า มีบริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 77 บริษัท โดยจำแนกรูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) เพียงอย่างเดียว 81.82% การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นเพียงอย่างเดียว 9.09% และการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ผสมกับการลดจำนวนหุ้น 9.09%

ผลในทางปฏิบัติภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ 81.82% ยังคงมีขาดทุนสะสมคงเหลือปรากฏอยู่ในงบการเงิน โดยขาดทุนสะสมคงเหลือเฉลี่ยประมาณ 26.44% ของผลขาดทุนสะสมในวงงบการเงินที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม อย่างไรก็ตาม การใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ช่วยลดขาดทุนสะสมให้เป็นศูนย์ หรือได้บางส่วน แต่ไม่ได้เกิดจากผลการดำเนินงานที่แท้จริงของบริษัท เป็นเพียงวิธีการทางบัญชีเท่านั้น เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งที่อาจช่วยให้บริษัทจดทะเบียนผ่านพ้นวิกฤตในการแก้ปัญหาธุรกิจอีกทางหนึ่ง

ผลการสำรวจในภาพรวมบริษัทจดทะเบียนมีอัตราส่วนทางการเงินปรับตัวดีขึ้นภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี โดยอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity: D/E) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) และกำไรต่อหุ้น (Earnings per Share: EPS) ของบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ปรับตัวดีขึ้น ทั้งนี้ผลการสำรวจพบว่าในทางปฏิบัติภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี บริษัทจดทะเบียนเพียง 27.40% มีการจ่ายเงินปันผลในวงงบการเงินดังกล่าว

คำสำคัญ: การลดทุน การลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) การลดจำนวนหุ้น ขาดทุนสะสม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI)

* คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทนำ (Introduction)

ที่ผ่านมาบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยหลายแห่งได้รับผลกระทบจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 เป็นผลให้มีผลการดำเนินงานขาดทุนและมีผลขาดทุนสะสม รวมทั้งบริษัทจดทะเบียนบางแห่งมีส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบ ใน พ.ศ. 2544 ภาครัฐได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 เพื่อให้ความช่วยเหลือบริษัทจดทะเบียนให้สามารถแก้ไขและบริหารโครงสร้างเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในประเด็นหลักเกี่ยวกับการนำส่วนเกินมูลค่าหุ้นกำไรสะสมจัดสรรแล้ว ตลอดจนหุ้นที่ออกและชำระแล้วมาล้างขาดทุนสะสม โดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 มาตราที่ 7 ได้ยกเลิกข้อความในมาตรา 119 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 และให้ใช้ข้อความนี้แทน “เมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว บริษัทอาจโอนหุ้นสำรองตามมาตรา 51 หุ้นสำรองตามมาตรา 116 หรือเงินสำรองอื่น เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทก็ได้ การชดเชยผลขาดทุนสะสมตามวรรคหนึ่ง ให้หักชดเชยจากเงินสำรองอื่นก่อนแล้วจึงหักจากหุ้นสำรองตามมาตรา 116 และหุ้นสำรองตามมาตรา 51 ตามลำดับ” และในประเด็นการให้บริษัทจดทะเบียนที่มีขาดทุนสะสมสามารถลดทุนได้ หากนำหุ้นสำรองต่างๆ มาบวกกลับแล้วยังคงมีผลขาดทุนสะสมเหลืออยู่ โดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 มาตราที่ 8 ได้ยกเลิกข้อความในมาตรา 139 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 และให้ใช้ข้อความนี้แทน “บริษัทจะลดทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วได้โดยการลดมูลค่าหุ้น แต่ละหุ้นให้ต่ำกว่าหรือลดจำนวนหุ้นให้น้อยลงก็ได้ แต่จะลดทุนลงไปให้ถึงต่ำกว่าจำนวน 1 ใน 4 ของทุนทั้งหมดหาได้ไม่ ในกรณีที่บริษัทขาดทุนสะสม และได้มีการชดเชยผลขาดทุนสะสมตามมาตรา 119 แล้ว ยังคงมีผลขาดทุนสะสมเหลืออยู่ บริษัทอาจลดทุนให้เหลือต่ำกว่าจำนวน 1 ใน 4 ของทุนทั้งหมดก็ได้ การลดมูลค่าหุ้นหรือลดจำนวนหุ้นตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นจำนวนเท่าใด และด้วยวิธีการอย่างไร จะกระทำได้อีกต่อเมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ทั้งนี้บริษัทต้องนำดินนั้นไปขอจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติ”

ภายหลังการบังคับใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 เป็นผลให้บริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมได้ ซึ่งช่วยให้บริษัทสามารถจ่ายเงินปันผลได้เร็วขึ้น โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินงานในอนาคตที่มีกำไรสุทธิเพื่อนำมาชดเชยขาดทุนสะสมให้หมด เนื่องจากตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 115 กำหนดให้บริษัทสามารถจ่ายเงินปันผลได้จากเงินในส่วนของกำไรเท่านั้น และห้ามไม่ให้จ่ายเงินปันผลในกรณีที่บริษัทยังมียอดขาดทุนสะสมอยู่

ตามหนังสือเวียนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กตต.ชส.(ว) 3/2549 เรื่องความเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีในการลดทุนไปล้างขาดทุนสะสม¹ และประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 8/2550 เรื่องการบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด² มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม โดยให้บริษัทจดทะเบียนต้องทำการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นก่อนแล้วจึงทำการล้างบัญชีขาดทุนสะสมได้

¹ ทรายละเอียดใน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หนังสือเวียน ที่ กตต.ชส.(ว) 3/2549 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 เรื่อง ความเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีในการลดทุนไปล้างขาดทุนสะสม คำนวณวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก <http://capital.sec.or.th/webapp/nrs/data/3740s.pdf>

² ทรายละเอียดใน สภาวิชาชีพบัญชี ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 8/2550 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2550 เรื่อง การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด คำนวณวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก <https://www.tfca.or.th/upload/9414/Gt6ToHU1MU.pdf>

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน รวมทั้งเพื่อให้กิจการรักษาเงินทุนให้คงจำนวนเต็มตามมูลค่า และเพื่อไม่ให้งบการเงินแสดงรายการที่ผิดพลาดจากความเป็นจริง ซึ่งเป็นช่องทางให้เกิดการตกแต่งบัญชี

ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงมีความสนใจมุ่งเน้นการสำรวจการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) ในช่วง 18 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ที่ผ่านมาได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมไม่มากนัก โดยการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของบริษัทจดทะเบียนที่สามารถดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และความเหมาะสมของหลักการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม (Kohler, E., L., 1939, Burluson, H., 1953, Miller, H., E., 1948)

การศึกษาของ Alderson, M., J., and Betker, B., L., (1999) ได้ทำการศึกษาระแสเงินสดของบริษัทภายหลังจากการล้มละลายแบบที่เป็นการขอฟื้นฟูกิจการ โดยรวบรวมข้อมูลบริษัทที่ทำการฟื้นฟูกิจการตาม Chapter 11 ของกฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วง ค.ศ. 1983-ค.ศ. 1993 จำนวน 89 บริษัท แล้วทำการคำนวณและประเมินอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยต่อปี (Annualized Rate of Return) ที่มีให้กับนักลงทุนที่เป็นเจ้าหนี้และสิทธิในการถือหุ้นทั้งหมดในบริษัทเมื่อเกิดจากการล้มละลาย ผลการศึกษาพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผลตอบแทนนี้อยู่ในระดับเดียวกันกับพอร์ตการลงทุนมาตรฐาน (Benchmark Portfolio) ในช่วง 5 ปีหลังเกิดการล้มละลาย ถึงแม้ว่าอัตรากำไรจากการดำเนินงานหลังการล้มละลายจะอยู่ในระดับที่ไม่ดี แต่ทั้งนี้ตลาดสามารถประเมินแนวโน้มของบริษัทได้อย่างแม่นยำในขณะที่เกิดการล้มละลายรวมทั้งผลตอบแทนที่เหนือกว่าเกิดขึ้นในบริษัทที่มีการเติบโตสูง ซึ่งมีการลงทุนอย่างมากภายหลังจากการล้มละลาย

การศึกษาในประเทศไทยของรัชดา สุวรรณเกิด (2549) ได้ทำการศึกษาการตอบสนองของตลาดต่อการประกาศวิธีการบันทึกบัญชีในการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการตอบสนองของตลาด ได้แก่ ผลกระทบต่อกำไร (ขาดทุน) สะสม ผลกระทบต่อความสามารถในการจ่ายเงินปันผล ขนาดของกิจการ และประเภทของอุตสาหกรรม ผลการศึกษาพบว่าในช่วงที่มีการประกาศวิธีการบันทึกบัญชีในการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ราคาหุ้นมีการปรับตัวลดลง และมีอัตราผลตอบแทนที่ผิดปกติสะสมในเชิงลบเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วง 7 วันก่อนการประกาศจนถึง 7 วันหลังการประกาศ ($t = -7$ ถึง $t = 7$)

นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับอัตราผลตอบแทนที่ผิดปกติสะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียงขนาดของกิจการเท่านั้นที่มีผลต่อการตอบสนองของตลาดต่อประกาศวิธีการบันทึกบัญชีในการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ที่ผ่านมาในประเทศไทยและต่างประเทศยังไม่มีการศึกษาในเชิงสำรวจเกี่ยวกับการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Research Objectives)

การสำรวจการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 มีวัตถุประสงค์การศึกษาดังนี้

1. เพื่อสำรวจภาพรวมการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมในประเด็นจำนวนบริษัท จำนวนครั้ง และปีที่คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ
2. เพื่อสำรวจประเภทของบริษัทจดทะเบียนที่มีขาดทุนสะสมจำนวนมากต่อการแก้ไขปัญหารธุรกิจ ประเภทบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และสัดส่วนขาดทุนสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นก่อนการลดทุน
3. เพื่อศึกษาวิธีการและขั้นตอนในการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียน ตลอดจนมาตราที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ในประเด็นขั้นตอนการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ผลการสำรวจวิธีการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม รูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และแนวปฏิบัติตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม
4. เพื่อศึกษาผลกระทบต่องบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม
5. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงิน โดยเปรียบเทียบระหว่างงวดงบการเงินที่มีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี สำหรับอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity: D/E) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) กำไรต่อหุ้น (Earnings per Share: EPS) และอัตราส่วนเงินปันผลต่อหุ้น (Dividend per Share: DPS)

ขอบเขตการศึกษา (Scope of the Research)

การสำรวจการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 ไม่นับรวมกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

ทั้งนี้การสำรวจในครั้งนี้ใช้ข้อมูลเฉพาะบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมเท่านั้น ไม่นับรวมบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการล้างขาดทุนสะสม โดยการโอนหุ้นสำรองหรือเงินสำรองอื่น (ถ้าไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น, ถ้าไรสะสมจัดสรรแล้ว - ทุนสำรองตามกฎหมาย, ส่วนเกินมูลค่าหุ้น) แต่ไม่ได้ดำเนินการลดทุน ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทจดทะเบียนบางแห่งดำเนินการล้างขาดทุนสะสมโดยการโอนหุ้นสำรองหรือเงินสำรองอื่น (ถ้าไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น, ถ้าไรสะสมจัดสรรแล้ว - ทุนสำรองตามกฎหมาย, ส่วนเกินมูลค่าหุ้น) โดยไม่ได้ใช้ขั้นตอนการดำเนินการลดทุนที่ออกและชำระ

วิธีการศึกษา (Research Methodology)

การสำรวจการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Document Research) ด้วยการค้นคว้าและรวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนจากฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กฎหมายและประกาศของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี และหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ผลการศึกษา (Results)

1. ภาพรวมการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

1.1 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่บริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

การดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมในช่วง 18 ปี ที่สำรวจตั้งแต่ พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 พบว่ามีบริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 77 บริษัท แบ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) รวม 72 บริษัท คิดเป็น 93.51% ของจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) รวม 5 บริษัท คิดเป็น 6.49% ของจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม โดยเฉลี่ยในช่วง 18 ปี จำนวนบริษัทที่ลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมคิดเป็นเพียง 14.19% ของจำนวนบริษัทจดทะเบียนรวมในตลาดหลักทรัพย์ ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ปี	จำนวนบริษัท*												จำนวนครั้ง											
	SET	ร้อยละ	จำนวนบริษัทรวมใน SET	ร้อยละของรวม	MAI	ร้อยละ	จำนวนบริษัทรวมใน MAI	ร้อยละของรวม	รวม	ร้อยละ	จำนวนบริษัทรวมใน SET+MAI	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	จำนวนบริษัทรวมใน SET	ร้อยละของรวม	MAI	ร้อยละ	จำนวนบริษัทรวมใน MAI	ร้อยละของรวม	รวม	ร้อยละ	จำนวนบริษัทรวมใน SET+MAI	ร้อยละ
2544	2	2.78	380	0.53	0	0.00	3	0.00	2	2.60	383	0.52	2	2.11	380	0.53	0	0.00	3	0.00	2	1.98	383	0.52
2545	9	12.50	387	2.33	0	0.00	9	0.00	9	11.69	396	2.27	9	9.47	387	2.33	0	0.00	9	0.00	9	8.91	396	2.27
2546	8	11.11	406	1.97	1	20.00	13	7.69	9	11.69	419	2.15	8	8.42	406	1.97	1	16.67	13	7.69	9	8.91	419	2.15
2547	7	9.72	438	1.60	0	0.00	24	0.00	7	9.09	462	1.52	8	8.42	438	1.83	0	0.00	24	0.00	8	7.92	462	1.73
2548	11	15.28	464	2.37	2	40.00	36	5.56	13	16.88	500	2.60	11	11.58	464	2.37	2	33.33	36	5.56	13	12.87	500	2.60
2549	3	4.17	471	0.64	0	0.00	42	0.00	3	3.90	513	0.58	8	8.42	471	1.70	0	0.00	42	0.00	8	7.92	513	1.56
2550	4	5.56	470	0.85	0	0.00	48	0.00	4	5.19	518	0.77	5	5.26	470	1.06	0	0.00	48	0.00	5	4.95	518	0.97
2551	4	5.56	472	0.85	1	20.00	49	2.04	5	6.49	521	0.96	6	6.32	472	1.27	1	16.67	49	2.04	7	6.93	521	1.34
2552	5	6.94	472	1.06	0	0.00	60	0.00	5	6.49	532	0.94	6	6.32	472	1.27	0	0.00	60	0.00	6	5.94	532	1.13
2553	4	5.56	472	0.85	0	0.00	66	0.00	4	5.19	538	0.74	7	7.37	472	1.48	0	0.00	66	0.00	7	6.93	538	1.30
2554	1	1.39	470	0.21	0	0.00	73	0.00	1	1.30	543	0.18	2	2.11	470	0.43	0	0.00	73	0.00	2	1.98	543	0.37
2555	4	5.56	476	0.84	0	0.00	81	0.00	4	5.19	557	0.72	5	5.26	476	1.05	0	0.00	81	0.00	5	4.95	557	0.90
2556	1	1.39	489	0.20	0	0.00	95	0.00	1	1.30	584	0.17	1	1.05	489	0.20	0	0.00	95	0.00	1	0.99	584	0.17
2557	1	1.39	502	0.20	1	20.00	111	0.90	2	2.60	613	0.33	3	3.16	502	0.60	1	16.67	111	0.90	4	3.96	613	0.65
2558	4	5.56	518	0.77	0	0.00	122	0.00	4	5.19	640	0.63	6	6.32	518	1.16	0	0.00	122	0.00	6	5.94	640	0.94
2559	0	0.00	522	0.00	0	0.00	134	0.00	0	0.00	656	0.00	1	1.05	522	0.19	0	0.00	134	0.00	1	0.99	656	0.15
2560	3	4.17	538	0.56	0	0.00	150	0.00	3	3.90	688	0.44	5	5.26	538	0.93	0	0.00	150	0.00	5	4.95	688	0.73
2561	1	1.39	545	0.18	0	0.00	159	0.00	1	1.30	704	0.14	2	2.11	545	0.37	1	16.67	159	0.63	3	2.97	704	0.43
รวม	72	100.00	472	15.26	5	100.00	71	7.06	77	100.00	543	14.19	95	100.00	472	20.14	6	100.00	71	8.47	101	100.00	543	18.61

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

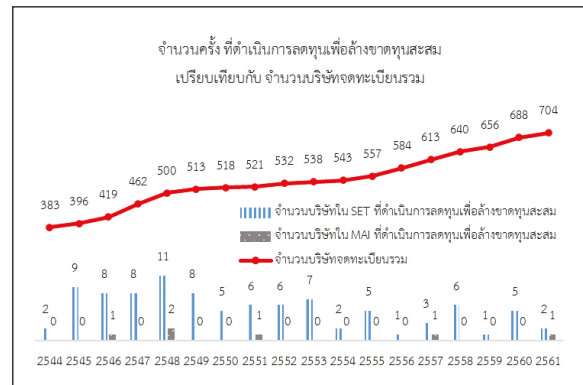
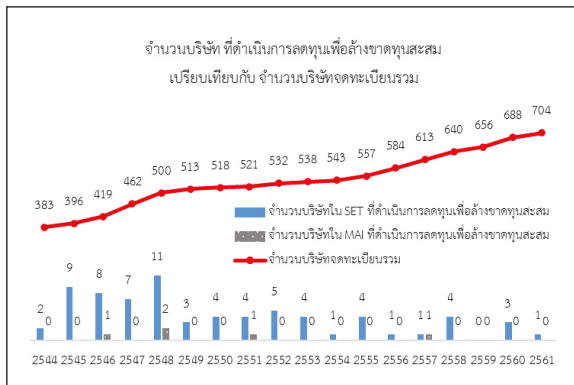

จากจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 77 บริษัท พบว่ามีการดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 101 ครั้ง เนื่องจากมีบริษัทจดทะเบียน 20 บริษัทดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมมากกว่า 1 ครั้ง ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนครั้งที่ดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

การดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*					จำนวนครั้ง						
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
จำนวน 1 ครั้ง	53	73.61	4	80.00	57	74.03	53	55.79	4	66.67	57	56.44
จำนวน 2 ครั้ง	15	20.83	1	20.00	16	20.78	30	31.58	2	33.33	32	31.68
จำนวน 3 ครั้ง	4	5.56	0	0.00	4	5.19	12	12.63	0	0.00	12	11.88
รวม	72	100.00	5	100.00	77	100.00	95	100.00	6	100.00	101	100.00

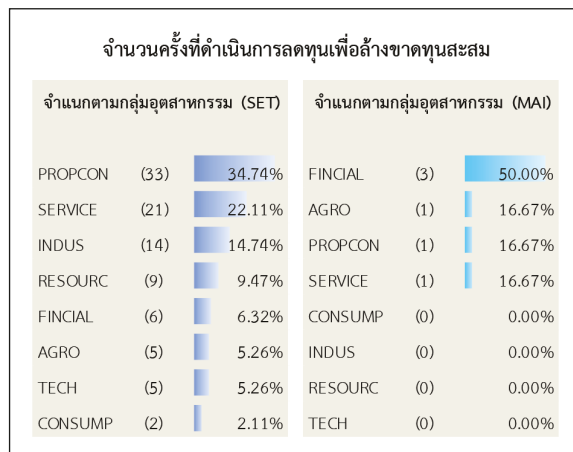
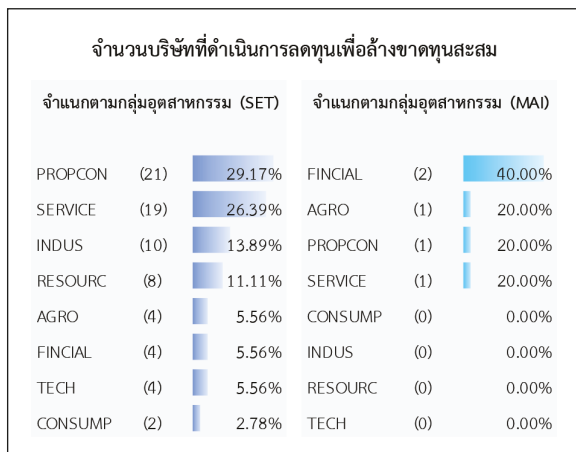
*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

ภาพที่ 1 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่ดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 เปรียบเทียบกับจำนวนบริษัทจดทะเบียนรวมในตลาดหลักทรัพย์

เมื่อพิจารณาจำนวนบริษัทที่ดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ดังภาพที่ 2 จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) รวม 72 บริษัท พบว่าบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มบริการ และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ตามลำดับ

ส่วนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) รวม 5 บริษัท พบว่าบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ดำเนินการลงทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ กลุ่มธุรกิจการเงิน และรองลงมาคือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และกลุ่มบริการ

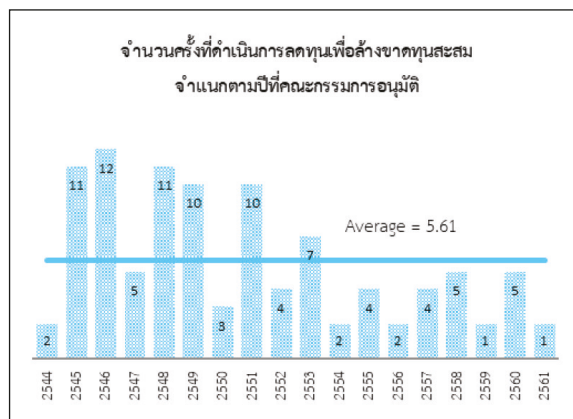
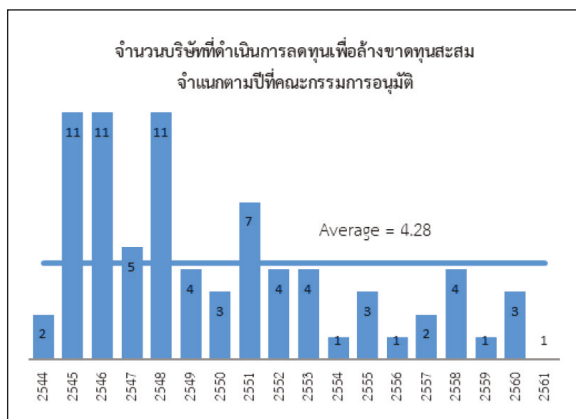

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทอยู่ในวงเล็บ โดยนับเฉพาะการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก
 ชื่อย่อกลุ่มอุตสาหกรรม AGRO = เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร CONSUMP = สินค้าอุปโภคบริโภค FINCIAL = การเงิน
 INDUS = สินค้าอุตสาหกรรม PROPCON = อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง RESOURC = ทรัพยากร SERVICE = บริการ
 TECH = เทคโนโลยี

ภาพที่ 2 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561

1.2 ปีที่คณะกรรมการบริษัทอนุมัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

ภายหลังการบังคับใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2544 เป็นผลให้บริษัทจดทะเบียนสามารถดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมได้ ผลการสำรวจดังภาพที่ 3 พบว่าจากจำนวนบริษัทจดทะเบียน 77 บริษัท พบว่าปีที่คณะกรรมการอนุมัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ พ.ศ. 2545, พ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2548 จำนวน 11 บริษัท รองลงมาคือ พ.ศ. 2551 จำนวน 7 บริษัท และ พ.ศ. 2547 จำนวน 5 บริษัท คิดเป็น 14.29%, 9.09% และ 6.49% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 77 บริษัท ตามลำดับ

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

ภาพที่ 3 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561
จำนวนตามปีที่คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ

2. ประเภทบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

2.1 ประเด็นปัญหาและอุปสรรคของบริษัทจดทะเบียนที่มีขาดทุนสะสมจำนวนมากต่อการแก้ไขปัญหารัฐกิจ

เป็นที่ทราบกันดีว่าปัญหาของบริษัทจดทะเบียนที่มีขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรรจำนวนมากเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆ อาทิเช่น การถูกขึ้นเครื่องหมาย C (Caution) ซึ่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้เพื่อเตือนผู้ลงทุนกรณีบริษัทจดทะเบียนมีเหตุการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและการดำเนินธุรกิจ และเครื่องหมาย NC (Non-Compliance) ซึ่งถือว่าบริษัทจดทะเบียนเข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน ราคาหุ้นปรับตัวลดลงกระทบต่อผู้ถือหุ้น ตลอดจนไม่มีโอกาสได้รับเงินปันผล โอกาสในการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ทำได้ยากขึ้น โอกาสในการเจรจาหาพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อเพิ่มทุนในอนาคตเพื่อปรับโครงสร้างเงินทุนเป็นไปได้ยากขึ้น นักลงทุนรายใหม่ไม่สนใจลงทุนในหุ้นของบริษัทจดทะเบียน เป็นต้น

2.2 ประเภทบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

จากเกณฑ์สำคัญการลดทุนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ระบุว่า บริษัทจดทะเบียนใช้การลดทุนเพื่อบริหารเงินทุนของบริษัทให้มีความเหมาะสม โดยเฉพาะบริษัทจดทะเบียนที่มีผลขาดทุนสะสมจำนวนมากอาจใช้วิธีการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมให้น้อยลงหรือหมดไป เพื่อให้มีโครงสร้างเงินทุนที่แข็งแกร่งขึ้น³

ผลการสำรวจการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 ตามตารางที่ 3 พบว่าบริษัทจดทะเบียนโดยส่วนใหญ่ 54 บริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมเป็นบริษัทจดทะเบียนทั่วไป คิดเป็น 70.13%

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาส่วนของผู้ถือหุ้นในวงดงบการเงินที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม พบว่าบริษัทจดทะเบียน 27 บริษัท หรือ 35.06% มีส่วนของผู้ถือหุ้นน้อยกว่า 50% ของทุนที่ออกและชำระแล้วหักด้วยส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้หลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนถูกขึ้นเครื่องหมาย C (Caution) ตามเกณฑ์การขึ้นเครื่องหมาย C (Caution) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ที่เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2561 โดยการขึ้นเครื่องหมาย C (Caution) มีวัตถุประสงค์เพื่อเตือนผู้ลงทุนให้ระมัดระวังการลงทุนในกลุ่มบริษัทที่มีความเสี่ยง ทั้งด้านฐานะการเงินหรืองบการเงินหรือการประกอบธุรกิจ⁴ โดยบริษัทจดทะเบียนอาจตัดสินใจที่จะดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม เนื่องจากการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถช่วยให้บริษัทจดทะเบียนมีส่วนของผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 50% ของทุนที่ออกและชำระแล้วหักด้วยส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ซึ่งทำให้หลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนหลุดพ้นจากการขึ้นเครื่องหมาย C ได้ในที่สุด นอกจากนี้ ตามเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทจดทะเบียนจะเข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน (Non-Compliance: NC) ในกรณีที่มีส่วนของผู้ถือหุ้นน้อยกว่าศูนย์เป็นระยะเวลา 3 ปี⁵

³ ดูรายละเอียดใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปเกณฑ์สำคัญการลดทุน ค้นวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก https://www.set.or.th/th/regulations/simplified_regulations/files/20191225_DecreaseCapital.pdf รายละเอียดใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การลดทุน (Capital Reduction) ค้นวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก https://www.set.or.th/th/products/financial/files/CapitalReduction_2560.pdf

⁴ ดูรายละเอียดใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปหลักเกณฑ์ที่สำคัญการขึ้นเครื่องหมาย C ค้นวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก https://www.set.or.th/th/regulations/simplified_regulations/files/20191225_C_Sign.pdf

⁵ ดูรายละเอียดใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปเกณฑ์สำคัญการเข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนและการพ้นเหตุเพิกถอน ค้นวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก https://www.set.or.th/th/regulations/simplified_regulations/files/20191230_PossibleDelist_Grounds.pdf

ผลการสำรวจยังพบว่า บริษัทจดทะเบียน 23 บริษัท คิดเป็น 29.87% เป็นบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน (Non-Compliance: NC) เนื่องจากเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการภายใต้ศาลล้มละลายกลางเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ โครงสร้างธุรกิจ และโครงสร้างทุน เพื่อแก้ปัญหาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและการชำระหนี้ ซึ่งการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม เป็นขั้นตอนส่วนหนึ่งของการปรับโครงสร้างทุนตามแผนฟื้นฟูกิจการ

แต่เมื่อพิจารณาถึงประเภทบริษัทที่มีปัญหาในเรื่องส่วนของผู้ถือหุ้นและมีขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรรสูง ทั้งบริษัทจดทะเบียนที่ติดเครื่องหมาย C และบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน (Non-Compliance: NC) สูงถึง 50 บริษัท หรือ 64.93% จาก 77 บริษัท ซึ่งถือได้ว่าบริษัทจดทะเบียนเหล่านี้ได้รับประโยชน์จากการใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ตารางที่ 3 ประเภทบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ประเภทบริษัทจดทะเบียน ที่ดำเนินการลดทุน เพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1 บริษัททั่วไป	50	69.44	4	80.00	54	70.13	69	72.63	5	83.33	74	73.27
1.1 บริษัทที่ติดเครื่องหมาย C	25	34.72	2	40.00	27	35.06	35	36.84	2	33.33	37	36.63
1.2 บริษัทที่ไม่ติดเครื่องหมาย C	25	34.72	2	40.00	27	35.06	34	35.79	3	50.00	37	36.63
2 บริษัทที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน (Non-Compliance: NC) เนื่องจากเข้าสู่กระบวนการ ฟื้นฟูกิจการ	22	30.56	1	20.00	23	29.87	26	27.37	1	16.67	27	26.73
รวม	72	100.00	5	100.00	77	100.00	95	100.00	6	100.00	101	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

นอกจากนี้ ผลการสำรวจพบว่า ในงวดงบการเงินที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม บริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมส่วนใหญ่ 58 บริษัท หรือ 75.32% มีขาดทุนสะสม โดยส่วนของผู้ถือหุ้นยังคงเป็นบวก ทั้งนี้ในกลุ่มนี้บริษัทจดทะเบียนสูงถึง 36 บริษัท หรือ 46.75% มีสัดส่วนของขาดทุนสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเกินกว่า 100% ตามตารางที่ 4 โดยการมีขาดทุนสะสมจำนวนมาก ถือเป็นอุปสรรคต่อการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว และอาจส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจนติดลบ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการดำรงสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียน

ตารางที่ 4 สัดส่วนของขาดทุนสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ขาดทุนสะสม ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ก่อนการดำเนินการลดทุน	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ขาดทุนสะสม โดยส่วนของผู้ถือหุ้นคิดลบ	18	25.00	1	20.00	19	24.68	22	23.16	1	16.67	23	22.77
ขาดทุนสะสม โดยส่วนของผู้ถือหุ้นยังคงเป็นบวก	54	75.00	4	80.00	58	75.32	73	76.84	5	83.33	78	77.23
$x < -10\%$	1	1.39	0	0.00	1	1.30	2	2.11	0	0.00	2	1.98
$-10\% \leq x < -20\%$	2	2.78	1	20.00	3	3.90	4	4.21	1	16.67	5	4.95
$-20\% \leq x < -30\%$	0	0.00	1	20.00	1	1.30	3	3.16	2	33.33	5	4.95
$-30\% \leq x < -40\%$	2	2.78	0	0.00	2	2.60	3	3.16	0	0.00	3	2.97
$-40\% \leq x < -50\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$-50\% \leq x < -60\%$	6	8.33	0	0.00	6	7.79	7	7.37	0	0.00	7	6.93
$-60\% \leq x < -70\%$	2	2.78	0	0.00	2	2.60	3	3.16	0	0.00	3	2.97
$-70\% \leq x < -80\%$	2	2.78	0	0.00	2	2.60	2	2.11	0	0.00	2	1.98
$-80\% \leq x < -90\%$	3	4.17	0	0.00	3	3.90	4	4.21	0	0.00	4	3.96
$-90\% \leq x < -100\%$	2	2.78	0	0.00	2	2.60	2	2.11	0	0.00	2	1.98
$X \geq -100\%$	34	47.22	2	40.00	36	46.75	43	45.26	2	33.33	45	44.55
รวม	72	100.00	5	100.00	77	100.00	95	100.00	6	100.00	101	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

3. วิธีการและขั้นตอนในการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียน ตลอดจนมาตราที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ในการแก้ปัญหาขาดทุนสะสมจำนวนมากก่อนมีพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 จากกรณีตัวอย่างดังตารางที่ 5 บริษัทจดทะเบียนแห่งนี้มีขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรร -500 ล้านบาท หากในอนาคตสมมติบริษัทจดทะเบียนสามารถทำกำไรสุทธิได้โดยเฉลี่ยปีละ 25-50 ล้านบาท จะใช้เวลาประมาณ 10-20 ปีในการนำกำไรสุทธิไปลดขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรรให้หมดไป ซึ่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 จะช่วยลดระยะเวลาการแก้ปัญหาธุรกิจให้บริษัทจดทะเบียนได้เร็วขึ้น

ตารางที่ 5 ตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนที่มีผลขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรรก่อนการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

งบแสดงฐานะการเงิน ส่วนของผู้ถือหุ้น (บางส่วน)	(หน่วย: ล้านบาท)
ทุนที่ออกและชำระแล้ว - หุ้นสามัญ	250
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	100
ขาดทุนสะสม	-300
กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	50
กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น เช่น สำรองเพื่อการขยายงาน	150
ขาดทุนสะสม - ยังไม่ได้จัดสรร	-500
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	50

3.1 วิธีการและขั้นตอนการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ตลอดจนมาตราที่เกี่ยวข้อง

ตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ดำเนินการ บริษัทจดทะเบียนจะต้องดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย โดยในมาตรา 141 ระบุให้บริษัทจดทะเบียนดำเนินการส่งหนังสือแจ้งมติการลดทุนไปยังเจ้าหนี้ให้ทราบภายใน 14 วันนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติ โดยกำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้านภายใน 2 เดือนนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งมตินั้น และให้บริษัทจดทะเบียนโฆษณามติในหนังสือพิมพ์ ถ้ามีการคัดค้าน บริษัทจดทะเบียนจะลดทุนมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวมีขึ้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าหนี้ใช้สิทธิคัดค้านการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม บริษัทจดทะเบียนอาจเจรจาและจ่ายชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ก่อน เพื่อให้สามารถดำเนินการลดทุนได้

เมื่อครบกำหนดเวลาคัดค้านของเจ้าหนี้ บริษัทจดทะเบียนสามารถดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) หรือการลดจำนวนหุ้น แล้วจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ภายใน 14 วันนับแต่วันที่พ้น 2 เดือนนับแต่วันที่เจ้าหนี้ได้รับหนังสือแจ้งมติลดทุน ในกรณีที่ไม่มีเจ้าหนี้คัดค้าน หรือภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้ ในกรณีที่ไม่มีเจ้าหนี้คัดค้าน จากนั้นจึงแจ้งการจดทะเบียนลดทุนต่อผู้ถือหุ้นผ่านตลาดหลักทรัพย์ภายใน 3 วันทำการ

ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ในกรณีที่บริษัทจดทะเบียนมีขาดทุนสะสม บริษัทจดทะเบียนสามารถล้างขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรร โดยสรุปมีลำดับของการลดทุนดังนี้ กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย ส่วนเกินมูลค่าหุ้น และทุนที่ออกและชำระแล้ว ตามลำดับ

มาตรา 119 ระบุว่า เมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว บริษัทอาจโอนทุนสำรองตามมาตรา 51 (ส่วนเกินมูลค่าหุ้น) ทุนสำรองตามมาตรา 116 (สำรองตามกฎหมาย) หรือเงินสำรองอื่น เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทก็ได้ โดยการชดเชยผลขาดทุนสะสมให้ชดเชยจากเงินสำรองอื่นก่อนแล้วจึงหักจากทุนสำรองตามมาตรา 116 และทุนสำรองตามมาตรา 51 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตามมาตรา 139 ในกรณีที่บริษัทขาดทุนสะสมและได้มีการชดเชยผลขาดทุนสะสมตามมาตรา 119 แล้ว ยังคงมีผลขาดทุนสะสมเหลืออยู่ บริษัทอาจลดทุนให้เหลือต่ำกว่าจำนวน 1 ใน 4 ของทุนทั้งหมดก็ได้ ซึ่งการลดมูลค่าหุ้นหรือลดจำนวนหุ้นเป็นจำนวนเท่าใดและด้วยวิธีการอย่างไรใด จะกระทำได้อีกเมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ตัวอย่างขั้นตอนการประยุกต์ใช้มาตรา 119 และมาตรา 139 ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 แสดงตามตารางที่ 6

ในทางปฏิบัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม มีวิธีการบันทึกบัญชีในการล้างขาดทุนสะสมดังตารางที่ 6 คือ การโอนบัญชีกำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น และกำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย จากนั้นจึงโอนรายการส่วนเกินมูลค่าหุ้นที่เหลือหลังจากที่ได้หักลบกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นไปล้างบัญชีขาดทุนสะสมในจำนวนที่เท่ากัน แล้วจึงนำหุ้นที่ออกและชำระแล้วไปล้างบัญชีขาดทุนสะสม^{1, 2}

ตารางที่ 6 ตัวอย่างผลกระทบต่อการเงินและผลกระทบก่อนและหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

งบแสดงฐานะการเงิน ส่วนของผู้ถือหุ้น (บางส่วน) (หน่วย: ล้านบาท)	การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม โดย			
	ก่อนการลดทุน	การดำเนินการ*		หลังการลดทุน
ทุนที่ออกและชำระแล้ว - ทุนสามัญ	250	ลำดับที่ 4	250-200	50
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	100	ลำดับที่ 3	100-100	0
ขาดทุนสะสม	-300			0
กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	50	ลำดับที่ 2	50-50	0
กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น เช่น สำรองเพื่อการขยายงาน	150	ลำดับที่ 1	150-150	0
ขาดทุนสะสม - ยังไม่ได้จัดสรร	-500		-500+150+50+100 = -200+200	0
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	50			50

*หมายเหตุ: การดำเนินการในลำดับที่ 1-3 ใช้มาตรา 119 และลำดับที่ 4 ใช้มาตรา 139 ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

3.2 ผลการสำรวจขั้นตอนการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

จากการสำรวจพบว่า ที่ผ่านมามีบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ 51 บริษัท คิดเป็น 66.23% ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมโดยการดำเนินการตามมาตรา 119 การโอนทุนสำรองหรือเงินสำรองอื่น และมาตรา 139 การลดทุน

¹ ดูรายละเอียดใน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หนังสือเวียน ที่ กตล.ชส.(ว) 3/2549 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 เรื่อง ความเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีในการลดทุนไปล้างขาดทุนสะสม คำนวณวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก <http://capital.sec.or.th/webapp/nrs/data/3740s.pdf>

² ดูรายละเอียดใน สภาวิชาชีพบัญชี ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 8/2550 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2550 เรื่อง การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด คำนวณวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/Gt6ToHU1MU.pdf>

ตารางที่ 7 การดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

การดำเนินการเพื่อชดเชยขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1 ใช้มาตรา 119 การโอน ทุนสำรอง หรือเงินสำรองอื่น และมาตรา 139 การลดทุน	49	68.06	2	40.00	51	66.23	56	58.95	2	33.33	58	57.43
1.1 สำรองอื่น, ทุนสำรอง ตามกฎหมาย, ส่วนเกินมูลค่า หุ้น, ลดทุน	2	2.78	0	0.00	2	2.60	2	2.11	0	0.00	2	1.98
1.2 ทุนสำรองตามกฎหมาย, ส่วนเกินมูลค่าหุ้น, ลดทุน	27	37.50	2	40.00	29	37.66	27	28.42	2	33.33	29	28.71
1.3 สำรองอื่น, ทุนสำรอง ตามกฎหมาย, ลดทุน	2	2.78	0	0.00	2	2.60	3	3.16	0	0.00	3	2.97
1.4 ทุนสำรองตามกฎหมาย, ลดทุน	18	25.00	0	0.00	18	23.38	24	25.26	0	0.00	24	23.76
2 ใช้มาตรา 139 การลดทุน เพียงอย่างเดียว	23	31.94	3	60.00	26	33.77	39	41.05	4	66.67	43	42.57
2.1 บริษัทที่ไม่มีสำรองอื่น และ/ หรือ ทุนสำรองตามกฎหมาย และ/หรือ ส่วนเกินมูลค่าหุ้น เนื่องจากบริษัทจดทะเบียน เคยมีการใช้มาตรา 119 ไปแล้ว	8	11.11	2	40.00	10	12.99	21	22.11	3	50.00	24	23.76
2.2 บริษัทที่มีสำรองอื่น และ/หรือ ทุนสำรองตามกฎหมาย และ/หรือ ส่วนเกินมูลค่าหุ้น แต่ไม่ได้นำมาใช้	15	20.83	1	20.00	16	20.78	18	18.95	1	16.67	19	18.81
2.2.1 มีการแก้ไขการลดทุนเพื่อ ล้างขาดทุนสะสมให้ถูกต้อง ในภายหลัง	6	8.33	1	20.00	7	9.09	6	6.32	1	16.67	7	6.93
2.2.2 ไม่มีมีการแก้ไขการลดทุนเพื่อ ล้างขาดทุนสะสมให้ถูกต้อง ในภายหลัง	9	12.50	0	0.00	9	11.69	12	12.63	0	0.00	12	11.88
รวม	72	100.00	5	100.00	77	100.00	95	100.00	6	100.00	101	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

สำหรับบริษัทจดทะเบียน 26 บริษัท หรือ 33.77% ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมโดยใช้มาตรา 139 การลดทุนเพียงอย่างเดียว โดยบริษัทจดทะเบียน 10 บริษัท ในงบการเงินไม่มีรายการ กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น และ/หรือ กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - ทุนสำรองตามกฎหมาย และ/หรือ ส่วนเกินมูลค่าหุ้น เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนเคยมีการใช้รายการดังกล่าวมาหักลบกับผลขาดทุนสะสมตามมาตรา 119 ไปแล้ว

ผลการสำรวจพบว่า บริษัทจดทะเบียน 16 บริษัท ในงบการเงินมีรายการ กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น และ/หรือ กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - ทุนสำรองตามกฎหมาย และ/หรือ ส่วนเกินมูลค่าหุ้น แต่ไม่ได้มีการใช้รายการดังกล่าว มาหักลบกับผลขาดทุนสะสมตามมาตรา 119 อย่างไรก็ตาม บริษัทจดทะเบียน 7 บริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ข้อผิดพลาดในการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมในงวดงบการเงินรายปีให้เป็นไปตามข้อปฏิบัติในพระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ทั้งนี้บริษัทจดทะเบียน 9 บริษัทไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมในงวดงบการเงิน ให้เป็นไปตามข้อปฏิบัติในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ดังตารางที่ 7 จึงพบว่าในทางปฏิบัติ มีบริษัทจดทะเบียนบางแห่งไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ซึ่งควรได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง

3.3 รูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียน สามารถทำได้ 2 วิธี คือ การลดมูลค่าที่ตราไว้ และการลดจำนวนหุ้น⁶ เช่น เดิมบริษัทจดทะเบียนมีทุนจดทะเบียน 10,000 ล้านบาท (จำนวนหุ้น 1,000 ล้านหุ้น และมูลค่าที่ตราไว้ 10 บาท) แล้วทำการลดทุนเป็น 1,000 ล้านบาท โดยการลดมูลค่า ที่ตราไว้เหลือ 1 บาท (จำนวนหุ้น 1,000 ล้านหุ้น และมูลค่าที่ตราไว้ 1 บาท) หรือการลดจำนวนหุ้นเหลือ 100 ล้านหุ้น (จำนวนหุ้น 100 ล้านหุ้น และมูลค่าที่ตราไว้ 10 บาท) เป็นต้น

ตารางที่ 8 รูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

รูปแบบการลดทุน เพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1 การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ ต่อหุ้น (Par)	59	81.94	4	80.00	63	81.82	73	76.84	5	83.33	78	77.23
1.1 ลด Par 1 ครั้ง	47	65.28	3	60.00	50	64.94	47	49.47	3	50.00	50	49.50
1.2 ลด Par 2 ครั้ง	10	13.89	1	20.00	11	14.29	20	21.05	2	33.33	22	21.78
1.3 ลด Par 3 ครั้ง	2	2.78	0	0.00	2	2.60	6	6.32	0	0.00	6	5.94
2 การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ด้วยการลดจำนวนหุ้น	6	8.33	1	20.00	7	9.09	6	6.32	1	16.67	7	6.93
2.1 ลดจำนวนหุ้น 1 ครั้ง	6	8.33	1	20.00	7	9.09	6	6.32	1	16.67	7	6.93
2.2 ลดจำนวนหุ้น 2 ครั้ง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
2.3 ลดจำนวนหุ้น 3 ครั้ง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00

⁶ ดูรายละเอียดใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การลดทุน (Capital Reduction) ค้นวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก https://www.set.or.th/th/products/financial/files/CapitalReduction_2560.pdf

ตารางที่ 8 รูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์ (ต่อ)

รูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
3 การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมแบบผสม โดยมีทั้งการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) และการลดจำนวนหุ้น	7	9.72	0	0.00	7	9.09	16	16.84	0	0.00	16	15.84
3.1 ลด Par 1 ครั้ง แล้วลดจำนวนหุ้น 1 ครั้ง	2	2.78	0	0.00	2	2.60	4	4.21	0	0.00	4	3.96
3.2 ลด Par 1 ครั้ง แล้วลดจำนวนหุ้น 2 ครั้ง	1	1.39	0	0.00	1	1.30	3	3.16	0	0.00	3	2.97
3.3 ลด Par 2 ครั้ง แล้วลดจำนวนหุ้น 1 ครั้ง	1	1.39	0	0.00	1	1.30	3	3.16	0	0.00	3	2.97
3.4 ลดจำนวนหุ้น 1 ครั้ง แล้วลด Par 1 ครั้ง	3	4.17	0	0.00	3	3.90	6	6.32	0	0.00	6	5.94
รวม	72	100.00	5	100.00	77	100.00	95	100.00	6	100.00	101	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

จากการสำรวจสามารถจำแนกรูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) เพียงอย่างเดียว 63 บริษัท จากรวม 77 บริษัท คิดเป็น 81.82% การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นเพียงอย่างเดียว 7 บริษัท คิดเป็น 9.09% และการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมแบบผสม โดยมีทั้งการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) และการลดจำนวนหุ้น 7 บริษัท คิดเป็น 9.09% ดังตารางที่ 8

นอกจากนี้ ผลการสำรวจพบว่า บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มักดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมเพียงครั้งเดียว 57 บริษัท หรือ 74.03% โดยมีบริษัทจดทะเบียนเพียง 20 บริษัท หรือคิดเป็น 25.97% ที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมมากกว่า 1 ครั้ง ด้วยเจตนาของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 เพื่อช่วยให้บริษัทจดทะเบียนลดขาดทุนสะสมให้หมดไปหรือน้อยลง และเพื่อเป็นการแก้ปัญหาทางธุรกิจได้อีกทางหนึ่ง

3.3.1 การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par)

ผลการสำรวจ ตามตารางที่ 9 พบว่าจากบริษัทจดทะเบียน 63 บริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ (Par) ภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ของบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ลดลงมากกว่า 50% เมื่อเทียบกับมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) เดิม โดยมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ของบริษัทจดทะเบียน 19 บริษัท หรือ 30.16% ปรึบลดลงมากกว่าหรือเท่ากับ 90% แต่น้อยกว่า 100%

ตารางที่ 9 ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนและหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนและหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
$x < 10\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$10\% \leq x < 20\%$	4	6.78	0	0.00	4	6.35	4	5.48	0	0.00	4	5.13
$20\% \leq x < 30\%$	0	0.00	1	25.00	1	1.59	1	1.37	1	20.00	2	2.56
$30\% \leq x < 40\%$	4	6.78	1	25.00	5	7.94	5	6.85	1	20.00	6	7.69
$40\% \leq x < 50\%$	7	11.86	0	0.00	7	11.11	8	10.96	0	0.00	8	10.26
$50\% \leq x < 60\%$	8	13.56	2	50.00	10	15.87	10	13.70	2	40.00	12	15.38
$60\% \leq x < 70\%$	8	13.56	0	0.00	8	12.70	9	12.33	0	0.00	9	11.54
$70\% \leq x < 80\%$	6	10.17	0	0.00	6	9.52	8	10.96	1	20.00	9	11.54
$80\% \leq x < 90\%$	3	5.08	0	0.00	3	4.76	5	6.85	0	0.00	5	6.41
$90\% \leq x < 100\%$	19	32.20	0	0.00	19	30.16	23	31.51	0	0.00	23	29.49
รวม	59	100.00	4	100.00	63	100.00	73	100.00	5	100.00	78	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

ตารางที่ 10 มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ภายหลังจากการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ภายหลังจากการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
$X < 0.50$ บาท	7	11.86	1	25.00	8	12.70	9	12.33	1	20.00	10	12.82
0.50 บาท $\leq X < 1.50$ บาท	23	38.98	2	50.00	25	39.68	31	42.47	3	60.00	34	43.59
1.50 บาท $\leq X < 2.50$ บาท	1	1.69	0	0.00	1	1.59	2	2.74	0	0.00	2	2.56
2.50 บาท $\leq X < 3.50$ บาท	6	10.17	0	0.00	6	9.52	9	12.33	0	0.00	9	11.54
3.50 บาท $\leq X < 4.50$ บาท	5	8.47	0	0.00	5	7.94	5	6.85	0	0.00	5	6.41
4.50 บาท $\leq X < 5.50$ บาท	8	13.56	1	25.00	9	14.29	8	10.96	1	20.00	9	11.54
5.50 บาท $\leq X < 6.50$ บาท	4	6.78	0	0.00	4	6.35	4	5.48	0	0.00	4	5.13
6.50 บาท $\leq X < 7.50$ บาท	2	3.39	0	0.00	2	3.17	2	2.74	0	0.00	2	2.56
7.50 บาท $\leq X < 8.50$ บาท	1	1.69	0	0.00	1	1.59	1	1.37	0	0.00	1	1.28
8.50 บาท $\leq X < 9.50$ บาท	2	3.39	0	0.00	2	3.17	2	2.74	0	0.00	2	2.56
รวม	59	100.00	4	100.00	63	100.00	73	100.00	5	100.00	78	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

นอกจากนี้ ผลการสำรวจยังพบว่า มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ภายหลังจากลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ของบริษัทจดทะเบียน 25 บริษัท มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 บาท แต่ไม่ต่ำกว่า 1.50 บาท คิดเป็น 39.68% ของจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ดังตารางที่ 10

ทั้งนี้ มีบริษัทจดทะเบียน 8 บริษัท หรือ 12.70% มีมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ภายหลังจากลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมน้อยกว่า 0.50 บาท ซึ่งเข้าเกณฑ์ได้รับการยกเว้นตามการปรับมูลค่าที่ตราไว้ขั้นต่ำที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2559 สำหรับการกำหนดมูลค่าที่ตราไว้ (Par) ขั้นต่ำของหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนไม่น้อยกว่าหุ้นละ 0.50 บาท เนื่องจากเป็นบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการปรับโครงสร้าง โดยผลการสำรวจพบว่า ที่ผ่านมามีบริษัทจดทะเบียนดำเนินการปรับลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) จนเหลือ 0.01 บาท เช่น บริษัท อินเทอร์เน็ตเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน) (IEC) บริษัท เซ็นทรัลอุตสาหกรรมกระดาษ จำกัด (มหาชน) (CPICO) และบริษัท คริสเตียนีและนิลเสน (ไทย) จำกัด (มหาชน) (CNT) เป็นต้น

3.3.2 การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้น

จากบริษัทจดทะเบียน 7 บริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้น พบว่าในช่วง 18 ปี ที่สำรวจตั้งแต่ พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 ตามตารางที่ 11 พบว่าภายหลังจากลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม จำนวนหุ้นของบริษัทจดทะเบียน 3 บริษัท หรือ 42.86% ปรับลดลงมากกว่าหรือเท่ากับ 90% แต่ไม่ต่ำกว่า 100%

ตารางที่ 11 ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบจำนวนหุ้นก่อนและหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบจำนวนหุ้นก่อนและหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
$x < 10\%$	1	16.67	0	0.00	1	14.29	1	16.67	0	0.00	1	14.29
$10\% \leq x < 20\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$20\% \leq x < 30\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$30\% \leq x < 40\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$40\% \leq x < 50\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$50\% \leq x < 60\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$60\% \leq x < 70\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$70\% \leq x < 80\%$	1	16.67	0	0.00	1	14.29	1	16.67	0	0.00	1	14.29
$80\% \leq x < 90\%$	1	16.67	1	100.00	2	28.57	1	16.67	1	100.00	2	28.57
$90\% \leq x < 100\%$	3	50.00	0	0.00	3	42.86	3	50.00	0	0.00	3	42.86
รวม	6	100.00	1	100.00	7	100.00	6	100.00	1	100.00	7	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

3.3.3 การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมแบบผสม โดยมีทั้งการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) และการลดจำนวนหุ้น

ตารางที่ 12 รูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมแบบผสม โดยมีทั้งการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) และการลดจำนวนหุ้นของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

รูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมแบบผสม โดยมีทั้งการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) และการลดจำนวนหุ้น	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1 การลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นในครั้งถัดไป	4	57.14	0	0.00	4	57.14	10	62.50	0	0.00	10	62.50
1.1 ลด Par 1 ครั้ง แล้วลดจำนวนหุ้น 1 ครั้ง	2	28.57	0	0.00	2	28.57	4	25.00	0	0.00	4	25.00
1.2 ลด Par 1 ครั้ง แล้วลดจำนวนหุ้น 2 ครั้ง	1	14.29	0	0.00	1	14.29	3	18.75	0	0.00	3	18.75
1.3 ลด Par 2 ครั้ง แล้วลดจำนวนหุ้น 1 ครั้ง	1	14.29	0	0.00	1	14.29	3	18.75	0	0.00	3	18.75
2 การลดจำนวนหุ้นก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ในครั้งถัดไป	3	42.86	0	0.00	3	42.86	6	37.50	0	0.00	6	37.50
2.1 ลดจำนวนหุ้น 1 ครั้ง แล้วลด Par 1 ครั้ง	3	42.86	0	0.00	3	42.86	6	37.50	0	0.00	6	37.50
รวม	7	100.00	0	0.00	7	100.00	16	100.00	0	0.00	16	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

ผลการสำรวจ ตามตารางที่ 12 พบว่าจากจำนวนบริษัทจดทะเบียน 7 บริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ (Par) และการลดจำนวนหุ้น มีบริษัทจดทะเบียน 4 บริษัท หรือ 57.14% ที่ดำเนินการล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นในครั้งถัดไป และบริษัทจดทะเบียนส่วนที่เหลืออีก 3 บริษัท หรือ 42.86% ดำเนินการล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นก่อน แล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ในครั้งถัดไป

(ก) การล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นในครั้งถัดไป

จากบริษัทจดทะเบียน 4 บริษัทที่ดำเนินการล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นในครั้งถัดไป ผลการสำรวจ ดังตารางที่ 13 พบว่ามูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ของบริษัทจดทะเบียนภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นในครั้งถัดไป ปรับลดลงมากกว่าหรือเท่ากับ 10% แต่ไม่น้อยกว่า 30% ปรับลดลงมากกว่าหรือเท่ากับ 60% แต่ไม่น้อยกว่า 70% และปรับลดลงมากกว่าหรือเท่ากับ 80% แต่ไม่น้อยกว่า 90%

ตารางที่ 13 ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนและหลังการล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นในครั้งถัดไป ของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนและหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
$x < 10\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$10\% \leq x < 20\%$	1	25.00	0	0.00	1	25.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
$20\% \leq x < 30\%$	1	25.00	0	0.00	1	25.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
$30\% \leq x < 40\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$40\% \leq x < 50\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$50\% \leq x < 60\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$60\% \leq x < 70\%$	1	25.00	0	0.00	1	25.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
$70\% \leq x < 80\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
$80\% \leq x < 90\%$	1	25.00	0	0.00	1	25.00	2	25.00	0	0.00	2	25.00
$90\% \leq x < 100\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	25.00	0	0.00	2	25.00
รวม	4	100.00	0	0.00	4	100.00	8	100.00	0	0.00	8	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

นอกจากนี้ ผลการสำรวจยังพบว่า มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ภายหลังจากลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) และการลดจำนวนหุ้นของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมดมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 บาท ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ภายหลังจากลดทุนด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นในครั้งถัดไปของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ภายหลังจากลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
X < 0.50 บาท	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
0.50 บาท ≤ X < 1.50 บาท	1	25.00	0	0.00	1	25.00	5	62.50	0	0.00	5	62.50
1.50 บาท ≤ X < 2.50 บาท	1	25.00	0	0.00	1	25.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
2.50 บาท ≤ X < 3.50 บาท	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
3.50 บาท ≤ X < 4.50 บาท	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4.50 บาท ≤ X < 5.50 บาท	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
5.50 บาท ≤ X < 6.50 บาท	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6.50 บาท ≤ X < 7.50 บาท	1	25.00	0	0.00	1	25.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
7.50 บาท ≤ X < 8.50 บาท	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
8.50 บาท ≤ X < 9.50 บาท	1	25.00	0	0.00	1	25.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
รวม	4	100.00	0	0.00	4	100.00	8	100.00	0	0.00	8	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

(ข) การล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ในครั้งถัดไป

จากบริษัทจดทะเบียน 3 บริษัทที่ดำเนินการล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ในครั้งถัดไป ผลการสำรวจพบว่า ภายหลังจากลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ในครั้งถัดไป ปรับลดลงมากกว่าหรือเท่ากับ 70% แต่น้อยกว่า 90% ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบจำนวนหุ้นก่อนและหลังการล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นก่อนแล้วจึงทำการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ในครั้งถัดไปของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบจำนวนหุ้นก่อนและหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
$x < 10\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$10\% \leq x < 20\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$20\% \leq x < 30\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$30\% \leq x < 40\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
$40\% \leq x < 50\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$50\% \leq x < 60\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	12.50	0	0.00	1	12.50
$60\% \leq x < 70\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
$70\% \leq x < 80\%$	1	33.33	0	0.00	1	33.33	2	25.00	0	0.00	2	25.00
$80\% \leq x < 90\%$	2	66.67	0	0.00	2	66.67	4	50.00	0	0.00	4	50.00
$90\% \leq x < 100\%$	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	3	100.00	0	0.00	3	100.00	8	100.00	0	0.00	8	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

3.4 แนวปฏิบัติตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม

ในทางปฏิบัติบริษัทจดทะเบียนบางแห่งมีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่เกิดจากการเพิ่มทุนแบบจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนการถือหุ้น (Right Offering: RO) หรือการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับบุคคลในวงจำกัด (Private Placement: PP) ได้เงินเพิ่มทุนน้อยกว่ามูลค่าที่ตราไว้ จึงไม่มีความชัดเจนในการใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 เพื่อลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมในกรณีนี้ ดังนั้นได้มีการแก้ไขใน พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 ตามหนังสือเวียนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กตต.ชส.(ว) 3/2549 เรื่อง ความเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีในการลดทุนไปล้างขาดทุนสะสม¹ และประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 8/2550 เรื่อง การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด² ซึ่งมีการกำหนดแนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมโดยให้บริษัทจดทะเบียนต้องทำการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นก่อนแล้วจึงทำการล้างบัญชีขาดทุนสะสมได้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน รวมทั้งเพื่อให้กิจการรักษาเงินทุนให้คงจำนวนเต็มตามมูลค่าและไม่ให้งบการเงินแสดงรายการที่ผิดพลาดจากความเป็นจริง

¹ ดูรายละเอียดใน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หนังสือเวียน ที่ กตต.ชส.(ว) 3/2549 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 เรื่อง ความเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีในการลดทุนไปล้างขาดทุนสะสม คำนวณวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก <http://capital.sec.or.th/webapp/nrs/data/3740s.pdf>

² ดูรายละเอียดใน สภาวิชาชีพบัญชี ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 8/2550 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2550 เรื่อง การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด คำนวณวันที่ 24 มกราคม 2563 จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/Gt6ToHU1MU.pdf>

ผลการสำรวจ ดังตารางที่ 16 พบว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ 42 บริษัท หรือ 54.55% ไม่มีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ในขณะที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และบริษัทจดทะเบียนส่วนที่เหลืออีก 35 บริษัท หรือ 45.45% มีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นในขณะที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ซึ่งบริษัทจดทะเบียน 26 หรือ 33.77% บริษัทได้ดำเนินการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นก่อนทำการล้างขาดทุนสะสมสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสภาวิชาชีพบัญชี

ตารางที่ 16 การดำเนินการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดก่อนทำการล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 ตามแนวปฏิบัติในหนังสือเวียนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กต.ชส.(ว) 3/2549 และประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 8/2550 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

การดำเนินการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดก่อนทำการล้างขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1 บริษัทที่ไม่มีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นในขณะที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	38	52.78	4	80.00	42	54.55	45	47.37	4	66.67	49	48.51
2 บริษัทที่มีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นในขณะที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม	34	47.22	1	20.00	35	45.45	50	52.63	2	33.33	52	51.49
2.1 บริษัทที่ดำเนินการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น	26	36.11	0	0.00	26	33.77	42	44.21	1	16.67	43	42.57
2.2 บริษัทไม่ได้ดำเนินการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดก่อนทำการล้างขาดทุนสะสม	8	11.11	1	20.00	9	11.69	8	8.42	1	16.67	9	8.91
2.2.1 มีการแก้ไขการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสภาวิชาชีพบัญชี	6	8.33	1	20.00	7	9.09	6	6.32	1	16.67	7	6.93
2.2.1 (ก) ล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดทั้งจำนวน	3	50.00	1	100.00	4	57.14	3	50.00	1	100.00	4	57.14
2.2.1 (ข) ล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นได้เพียงบางส่วน	3	50.00	0	0.00	3	42.86	3	50.00	0	0.00	3	42.86
2.2.2 ไม่มีการแก้ไขการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสภาวิชาชีพบัญชี	2	2.78	0	0.00	2	2.60	2	2.11	0	0.00	2	1.98
รวม	72	100.00	5	100.00	77	100.00	95	100.00	6	100.00	101	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

ทั้งนี้บริษัทจดทะเบียน 9 บริษัท หรือ 11.69% ไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสภาวิชาชีพบัญชี โดยไม่ได้ดำเนินการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดก่อนทำการล้างขาดทุนสะสม ซึ่งจากการสำรวจพบว่า ในภายหลังบริษัทจดทะเบียน 7 บริษัท หรือ 9.09% ได้ดำเนินการแก้ไขให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งวิธีการแก้ไขมีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันไปในแต่ละบริษัท เช่น การนำส่วนเกินมูลค่าหุ้นมาหักลบกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น หรือการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นโดยโอนย้ายไปอยู่ในขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรร หรือการลดทุนที่ออกและชำระแล้ว เพื่อล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น หรือการโอนกำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรร และกำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย ไปล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น เป็นต้น แต่ยังคงมีอีก 3 บริษัทจาก 7 บริษัทที่ล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นได้เพียงบางส่วน อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจยังพบว่า มีบริษัทจดทะเบียน 2 บริษัท หรือ 2.60% ไม่ได้ดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดให้เป็นไปตามข้อปฏิบัติในประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม ซึ่งจากการตรวจสอบงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 พบว่าบริษัทจดทะเบียน 1 บริษัทก็ยังมีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นค้างอยู่ในงบการเงิน โดยไม่มีดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาด ทั้งนี้บริษัทจดทะเบียนอีก 1 บริษัทมีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งที่ 2 จึงมีการล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น พร้อมการลดทุนในครั้งนั้นแล้ว

4. ผลกระทบต่องบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

4.1 ผลกระทบของการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมต่องบการเงินในภาพรวมและต่อผู้เกี่ยวข้อง

ในการพิจารณาผลกระทบต่องบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ขออ้างอิงจากตารางที่ 6 ที่กล่าวถึงมาแล้วดังนี้

ตารางที่ 6 ผลกระทบก่อนและหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมต่องบการเงิน (บางส่วน)

งบแสดงฐานะการเงิน ส่วนของผู้ถือหุ้น (บางส่วน) (หน่วย: ล้านบาท)	การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม โดย			
	ก่อนการลดทุน	การดำเนินการ*	หลังการลดทุน	
ทุนที่ออกและชำระแล้ว - หุ้นสามัญ	250	ลำดับที่ 4	250-200	50
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	100	ลำดับที่ 3	100-100	0
ขาดทุนสะสม	-300			0
กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	50	ลำดับที่ 2	50-50	0
กำไรสะสมจัดสรรแล้ว - สำรองอื่น เช่น สำรองเพื่อการขยายงาน	150	ลำดับที่ 1	150-150	0
ขาดทุนสะสม - ยังไม่ได้จัดสรร	-500		-500+150+50+100 = -200+200	0
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	50			50

*หมายเหตุ: การดำเนินการในลำดับที่ 1-3 ใช้มาตรา 119 และลำดับที่ 4 ใช้มาตรา 139 ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

จากตัวอย่างตามตารางที่ 6 ในด้านผลกระทบต่องบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมในแต่ละรูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ได้แก่ การลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) เพียงอย่างเดียว, การลดจำนวนหุ้นเพียงอย่างเดียว, แบบผสมโดยมีทั้งการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) และการลดจำนวนหุ้น แต่ละวิธีไม่มีผลกระทบต่องบการเงิน โดยในขั้นตอนการดำเนินการแตกต่างกันเพียงการเปลี่ยนแปลงทุนที่ออกและชำระแล้ว - หุ้นสามัญ ในส่วนของ

จำนวนหุ้นหรือมูลค่าที่ตราไว้เท่านั้น เช่น เดิมบริษัทจดทะเบียนมีทุนจดทะเบียน 250 ล้านบาท (จำนวนหุ้น 100 ล้านหุ้น และมูลค่าที่ตราไว้ 2.5 บาท) กรณีทำการลดทุนเป็น 50 ล้านบาท โดยการลดมูลค่าที่ตราไว้เหลือ 0.50 บาท (จำนวนหุ้น 100 ล้านหุ้น และมูลค่าที่ตราไว้ 0.50 บาท) หรือการลดจำนวนหุ้นเหลือ 20 ล้านหุ้น (จำนวนหุ้น 20 ล้านหุ้น และมูลค่าที่ตราไว้ 2.5 บาท) เป็นต้น

การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมเป็นเพียงวิธีการทางบัญชีเท่านั้น ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรร -500 ล้านบาทกลายเป็นศูนย์ โดยไม่ได้มาจากผลประกอบการที่แท้จริงของบริษัท และทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมภายหลังการใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ยังคงเดิมที่ 50 ล้านบาท ดังนั้นลักษณะงบแสดงฐานะการเงินในส่วนของผู้ถือหุ้นจะคล้ายกับบริษัทจัดตั้งใหม่ โดยเฉพาะงบแสดงฐานะการเงิน ไม่ว่าสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้นในภาพรวมจะยังคงเดิม แต่ในส่วนของผู้ถือหุ้นเดิม แม้จำนวนมูลค่าหุ้นที่ลงทุนจะลดลงไป แต่ราคาหุ้นหลังลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม อาจปรับตัวสูงขึ้น และเพิ่มโอกาสในการรับเงินปันผลในอนาคต เช่น กรณีศึกษาจากสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง ก่อนใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 บริษัทจดทะเบียนมีขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรรสูงประมาณ 100,000 ล้านบาท หากใช้เกณฑ์กำไรสุทธิปีล่าสุดก่อนใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ที่ 2,000 ล้านบาท หากไม่มีพระราชบัญญัติมหาชนฉบับนี้อาจใช้เวลาสูงถึง 50 ปี ด้วยวิธีดั้งเดิม คือ การนำกำไรสุทธิมาลดขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรร ส่งผลให้ผู้ถือหุ้นเดิมได้รับผลกระทบทั้งจากราคาหุ้นที่ตกต่ำลง รวมทั้งไม่ได้รับเงินปันผล แต่เมื่อบริษัทจดทะเบียนแห่งนี้ใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ทำให้ราคาหุ้นบริษัทปรับสูงขึ้นและผู้ถือหุ้นได้รับเงินปันผลเป็นครั้งแรกในรอบ 14 ปี

ดังนั้นการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมจึงไม่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องอื่น แต่ในส่วนของผู้ถือหุ้นเดิมจะได้รับผลกระทบ ทำให้มูลค่าในการลงทุนของผู้ถือหุ้นแต่ละคนลดน้อยลง ตัวอย่างเช่น จากเดิมหุ้นที่ออกและชำระแล้ว 250 ล้านบาท เมื่อลดทุนไม่ว่าด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) หรือการลดจำนวนหุ้นจะทำให้หุ้นที่ออกและชำระแล้วลดลงเหลือ 50 ล้านบาท แต่สัดส่วนในการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นเดิมแต่ละคนยังคงเท่าเดิมหลังลดทุน หากต่อมาบริษัทจดทะเบียนเพิ่มทุนเพื่อปรับปรุงโครงสร้างเงินทุนแบบจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนการถือหุ้น (Right Offering: RO) ถ้าผู้ถือหุ้นเดิมทุกคนใช้สิทธิ สัดส่วนในการถือหุ้นจะเท่าเดิม แต่หากมีการเพิ่มทุนจากพันธมิตรทางธุรกิจด้วยวิธีการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับบุคคลในวงจำกัด (Private Placement: PP) สัดส่วนของผู้ถือหุ้นเดิมจะลดลง ซึ่งส่วนใหญ่บริษัทจดทะเบียนที่ลดทุนมักจะใช้วิธีการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับบุคคลในวงจำกัด (Private Placement: PP) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้บริษัทจดทะเบียนแก้ปัญหาธุรกิจและอาจมีกำไรสุทธิและสามารถจ่ายเงินปันผลได้ในอนาคต

นอกจากนี้ยังคงเป็นการเพิ่มโอกาสในการขอกู้ยืมเงินเพื่อการปรับโครงสร้างภายหลังจากการที่บริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมแล้วเสร็จ เมื่อบริษัทจดทะเบียนสามารถลดขาดทุนสะสมให้เป็นศูนย์ หรือได้บางส่วน จะช่วยเพิ่มโอกาสทำให้เจ้าหนี้มีความสนใจที่จะให้การสนับสนุนการกู้ยืม รวมทั้งช่วยดึงดูดพันธมิตรทางธุรกิจ รวมทั้งผู้ลงทุนในอนาคตให้สนใจลงทุนในหุ้นของบริษัทจดทะเบียนได้ ซึ่งส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทในอนาคต ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาการถูกขึ้นเครื่องหมาย C (Caution) และเครื่องหมาย NC (Non-Compliance) ของบริษัทจดทะเบียนบางแห่งได้

4.2 ผลกระทบต่อขาดทุนสะสม - ยังไม่ได้จัดสรร และผลในทางปฏิบัติภายหลังการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

ในภาพรวม

จากการสำรวจ ตามตารางที่ 17 พบว่าภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ 63 บริษัท หรือ 81.82% ยังคงมีขาดทุนสะสมคงเหลือปรากฏอยู่ในงบการเงิน โดยมีบริษัทจดทะเบียนเพียงส่วนน้อย 14 บริษัท คิดเป็น 18.18% ล้างขาดทุนสะสมได้หมดทั้งจำนวน เป็นผลให้บริษัทจดทะเบียนสามารถรับรู้ผลกำไรสุทธิและทำการบันทึกกำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรรในงบการเงินได้ โดยมีบริษัทจดทะเบียนที่สามารถล้างขาดทุนสะสมได้หมดทั้งจำนวน 7 บริษัท มีการบันทึกรายการส่วนเกินทุนจากการลดทุนในงบการเงิน

ตารางที่ 17 ผลในทางปฏิบัติภายหลังการลดทุนของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ผลของการขจัดขาดทุนสะสม	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มีขาดทุนสะสมคงเหลือปรากฏอยู่ในงบการเงิน	59	81.94	4	80.00	63	81.82	78	82.11	5	83.33	83	82.18
ล้างขาดทุนสะสมได้หมดทั้งจำนวน	13	18.06	1	20.00	14	18.18	17	17.89	1	16.67	18	17.82
รวม	72	100.00	5	100.00	77	100.00	95	100.00	6	100.00	101	100.00

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

ผลการสำรวจ บริษัทจดทะเบียน 63 บริษัท หรือ 81.82% ซึ่งภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ยังคงมีขาดทุนสะสมคงเหลือปรากฏอยู่ในงบการเงิน พบว่าขาดทุนสะสมที่ยังคงเหลืออยู่โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ประมาณ 26.44% ของผลขาดทุนสะสมในงวดงบการเงินที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ดังตารางที่ 18 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 สามารถช่วยลดขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนได้อย่างมาก แม้อาจไม่ช่วยให้ทุกบริษัทจดทะเบียนล้างขาดทุนสะสมได้ทั้งหมดก็ตาม หากภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม บริษัทจดทะเบียนมีผลการดำเนินงานที่มีกำไรสุทธิ จะเพิ่มโอกาสในการลดขาดทุนสะสมเป็นศูนย์ และมีการรับรู้กำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรรที่เป็นบวกในอนาคตได้

ตารางที่ 18 ขาดทุนสะสมที่ยังคงเหลืออยู่ภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามตลาดหลักทรัพย์

ขาดทุนสะสมที่ยังคงเหลืออยู่	จำนวนบริษัท*			จำนวนครั้ง		
	SET	MAI	รวม	SET	MAI	รวม
ค่าน้อยที่สุด	0.07%	5.22%	0.07%	0.07%	5.22%	0.07%
ค่ามากที่สุด	99.31%	60.11%	99.31%	99.31%	60.11%	99.31%
ค่าเฉลี่ย	26.39%	27.20%	26.44%	26.72%	28.98%	26.86%

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

5. ผลกระทบจากการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงิน

การดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ช่วยให้บริษัทจดทะเบียนลดขาดทุนสะสมในงบการเงิน ส่งผลให้บริษัทจดทะเบียนสามารถรับรู้ผลกำไรสุทธิในงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุน จนอาจทำให้บริษัทจดทะเบียนกลับมามีกำไรสะสมอีกครั้ง โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินงานในอนาคตเป็นระยะเวลาหลายปีเพื่อให้มีกำไรสุทธิที่สามารถนำมาชดเชยขาดทุนสะสมให้หมดไปจนสามารถเป็นกำไรสะสมได้

ตารางที่ 19 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่บริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity: D/E) ระหว่างงวดงบการเงินที่มีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี

การเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity: D/E) ระหว่างงวดงบการเงินที่มีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ปรับตัวลดลง	41	60.29	3	60.00	44	60.27	51	56.04	3	50.00	54	55.67
ปรับตัวเพิ่มขึ้น	27	39.71	2	40.00	29	39.73	40	43.96	3	50.00	43	44.33
รวม	68	100.00	5	100.00	73	100.00	91	100.00	6	100.00	97	100.00

*หมายเหตุ: ผลการสำรวจสามารถคำนวณอัตราส่วนทางการเงินได้ 73 บริษัท คิดเป็น 94.81% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 77 บริษัท และผลการสำรวจสามารถคำนวณอัตราส่วนทางการเงินได้ 97 ครั้ง คิดเป็น 96.04% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 101 ครั้ง เนื่องจากมีบริษัทจดทะเบียนบางแห่งไม่มีข้อมูลงบการเงินเนื่องจากออกจากตลาดหลักทรัพย์

ผลการสำรวจผลกระทบจากการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงิน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างงวดงบการเงินที่มีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี พบว่าในภาพรวมบริษัทจดทะเบียนมีอัตราส่วนทางการเงินที่ปรับตัวดีขึ้น โดยบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ คิดเป็น 60.27% มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity: D/E) ปรับตัวลดลงจากเดิม ดังตารางที่ 19 โดยสาเหตุอาจเนื่องจากบริษัทจดทะเบียนมีขาดทุนสะสมในงบการเงินที่ลดลง ส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นตามการรับรู้ผลกำไรสุทธิภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม อย่างไรก็ตาม บริษัทจดทะเบียน 39.73% มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity: D/E) ปรับตัวสูงขึ้นจากเดิม สาเหตุอาจมาจากการที่บริษัทจดทะเบียนมีการรับรู้ผลขาดทุนสุทธิภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม หรือมีหนี้สินรวมเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาถึงอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) พบว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ คิดเป็น 57.53% มีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ปรับตัวสูงขึ้นจากเดิม ดังตารางที่ 20 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม บริษัทจดทะเบียนมีประสิทธิภาพในการนำสินทรัพย์ไปลงทุนให้เกิดผลตอบแทนที่ดีขึ้น รวมทั้งหลังจากที่ลดทุน บริษัทจดทะเบียนมีกำไรสุทธิ ทั้งนี้บริษัทจดทะเบียน 42.47% มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) ปรับตัวลดลงจากเดิม เนื่องมาจากการที่ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนปรับตัวลดลง ซึ่งอาจเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ความสามารถในการแข่งขัน สภาวะเศรษฐกิจ อัตราการเติบโตของอุตสาหกรรมที่ลดลง เป็นต้น

ตารางที่ 20 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่บริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) ระหว่างงวดงบการเงินที่มีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี

การเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) ระหว่างงวดงบการเงินที่มีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ปรับตัวลดลง	30	44.12	1	20.00	31	42.47	40	43.96	2	33.33	42	43.30
ปรับตัวเพิ่มขึ้น	38	55.88	4	80.00	42	57.53	51	56.04	4	66.67	55	56.70
รวม	68	100.00	5	100.00	73	100.00	91	100.00	6	100.00	97	100.00

*หมายเหตุ: ผลการสำรวจสามารถคำนวณอัตราส่วนทางการเงินได้ 73 บริษัท คิดเป็น 94.81% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 77 บริษัท และผลการสำรวจสามารถคำนวณอัตราส่วนทางการเงินได้ 97 ครั้ง คิดเป็น 96.04% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 101 ครั้ง เนื่องจากมีบริษัทจดทะเบียนบางแห่งไม่มีข้อมูลงบการเงินเนื่องจากออกจากตลาดหลักทรัพย์

ผลการสำรวจยังพบว่า บริษัทจดทะเบียน 52.05% มีกำไรต่อหุ้น (Earnings per Share: EPS) ปรับตัวสูงขึ้นจากเดิม ดังตารางที่ 21 นั่นคือภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม บริษัทจดทะเบียนมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม บริษัทจดทะเบียน 47.95% มีกำไรต่อหุ้น (Earnings per Share: EPS) ปรับตัวลดลงจากเดิม อาจเนื่องมาจากบริษัทจดทะเบียนมีการรับรู้ผลขาดทุนสุทธิภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม

ตารางที่ 21 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่บริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามการเปลี่ยนแปลงของกำไรต่อหุ้น (Earnings per Share: EPS) ระหว่างงวดงบการเงินที่มีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี

การเปลี่ยนแปลงของกำไรต่อหุ้น (Earnings per Share: EPS) ระหว่างงวดงบการเงินที่มีการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ปรับตัวลดลง	33	48.53	2	40.00	35	47.95	43	47.25	3	50.00	46	47.42
ปรับตัวเพิ่มขึ้น	35	51.47	3	60.00	38	52.05	48	52.75	3	50.00	51	52.58
รวม	68	100.00	5	100.00	73	100.00	91	100.00	6	100.00	97	100.00

*หมายเหตุ: ผลการสำรวจสามารถคำนวณอัตราส่วนทางการเงินได้ 73 บริษัท คิดเป็น 94.81% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 77 บริษัท และผลการสำรวจสามารถคำนวณอัตราส่วนทางการเงินได้ 97 ครั้ง คิดเป็น 96.04% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 101 ครั้ง เนื่องจากมีบริษัทจดทะเบียนบางแห่งไม่มีข้อมูลงบการเงินเนื่องจากออกจากตลาดหลักทรัพย์

ตารางที่ 22 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่บริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมใน พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 จำแนกตามการจ่ายเงินปันผลในงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี

การจ่ายเงินปันผลในงวด งบการเงินภายหลังการดำเนินการ ลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี	จำนวนบริษัท*						จำนวนครั้ง					
	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	SET	ร้อยละ	MAI	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มีการจ่ายเงินปันผล	18	26.47	2	40.00	20	27.40	22	24.18	2	33.33	24	24.74
ไม่มีการจ่ายเงินปันผล	50	73.53	3	60.00	53	72.60	69	75.82	4	66.67	73	75.26
รวม	68	100.00	5	100.00	73	100.00	91	100.00	6	100.00	97	100.00

*หมายเหตุ: ผลการสำรวจสามารถคำนวณอัตราส่วนทางการเงินได้ 73 บริษัท คิดเป็น 94.81% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม รวม 77 บริษัท และผลการสำรวจสามารถคำนวณอัตราส่วนทางการเงินได้ 97 ครั้ง คิดเป็น 96.04% ของบริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 101 ครั้ง เนื่องจากมีบริษัทจดทะเบียนบางแห่งไม่มีข้อมูลงบการเงินเนื่องจากออกจากตลาดหลักทรัพย์

ในทางปฏิบัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ช่วยให้บริษัทจดทะเบียนมีโอกาสจ่ายเงินปันผลได้เร็วขึ้น เมื่อมีกำไรสุทธิและกระแสเงินสดเพียงพอโดยไม่ต้องรอผลการดำเนินงานในอนาคตเพื่อนำมาชดเชยขาดทุนสะสมให้หมด อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจพบว่า มีบริษัทจดทะเบียนเพียง 27.40% มีการจ่ายเงินปันผลในงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี ดังตารางที่ 22 โดยมีอัตราส่วนเงินปันผลต่อหุ้น (Dividend per Share: DPS) เฉลี่ยอยู่ที่ 0.27 บาทต่อหุ้น ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 จำนวนบริษัทและจำนวนครั้งที่บริษัทจดทะเบียนจ่ายเงินปันผลในงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี และอัตราส่วนเงินปันผลต่อหุ้น (Dividend per Share: DPS)

การจ่ายเงินปันผลในงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุน เพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี	จำนวนบริษัท*			จำนวนครั้ง		
	SET	MAI	Total	SET	MAI	Total
จำนวนบริษัท/จำนวนครั้งที่มีการจ่ายเงินปันผล	18	2	20	22	2	24
อัตราส่วนเงินปันผลต่อหุ้น (Dividend per Share: DPS)						
- ค่าน้อยที่สุด	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
- ค่ามากที่สุด	1.50	0.02	0.01	1.50	0.02	1.50
- ค่าเฉลี่ย	0.31	0.01	0.27	0.30	0.01	0.28

*หมายเหตุ: จำนวนบริษัทนับเฉพาะการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมครั้งแรก

สรุปผลการศึกษา (Conclusions)

การสำรวจการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-พ.ศ. 2561 ผลการศึกษาพบว่า มีบริษัทจดทะเบียนดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมรวม 77 บริษัท แบ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) รวม 72 บริษัท และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) รวม 5 บริษัท โดยเฉลี่ยในช่วง 18 ปี จำนวน

บริษัทที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมคิดเป็นเพียง 14.19% ของจำนวนบริษัทจดทะเบียนรวมในตลาดหลักทรัพย์ โดยจำแนกรูปแบบการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) เพียงอย่างเดียว 81.82% การลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดจำนวนหุ้นเพียงอย่างเดียว 9.09% และการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมด้วยการลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น (Par) ผสมกับการลดจำนวนหุ้น 9.09%

ผลในทางปฏิบัติภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมต้องบการเงิน บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ 81.82% ยังคงมีขาดทุนสะสมคงเหลือปรากฏอยู่ในงบการเงิน โดยขาดทุนสะสมคงเหลือเฉลี่ยประมาณ 26.44% ของผลขาดทุนสะสมในงวดงบการเงินที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และผลการสำรวจพบว่า มีบริษัทจดทะเบียนเพียงส่วนน้อย 14 บริษัท คิดเป็น 18.18% ล้างขาดทุนสะสมได้หมดทั้งจำนวน เป็นผลให้บริษัทจดทะเบียนสามารถรับรู้ผลกำไรสุทธิและทำการบันทึกกำไรสะสมในงบการเงินได้

ผลการสำรวจในภาพรวมบริษัทจดทะเบียนมีอัตราส่วนทางการเงินที่ปรับตัวดีขึ้นภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี โดยบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ คิดเป็น 60.27% มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity: D/E) ปรับตัวลดลงจากเดิม โดยสาเหตุอาจเนื่องจากการบริษัทจดทะเบียนมีกำไรสุทธิ หรือกำไรสะสมภายหลังการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นตามการรับรู้ผลกำไรสุทธิภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ 57.53% มีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) ปรับตัวสูงขึ้นจากเดิม รวมทั้งผลการสำรวจยังพบว่า บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ 52.05% มีกำไรต่อหุ้น (Earnings per Share: EPS) ปรับตัวสูงขึ้นจากเดิม ทั้งนี้ผลการสำรวจพบว่า ในทางปฏิบัติมีบริษัทจดทะเบียนเพียง 27.40% มีการจ่ายเงินปันผลในงวดงบการเงินภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม 1 ปี

ผลการสำรวจทำให้เห็นประโยชน์ของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ที่ช่วยให้บริษัทจดทะเบียนสามารถดำเนินการปรับลดขาดทุนสะสมให้ลดลงได้ด้วยวิธีการบัญชี โดยไม่ได้เกิดจากผลการดำเนินการที่แท้จริงของบริษัทจดทะเบียน ผลสำรวจที่ได้จากกรณีศึกษาพบว่า ราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนบางแห่งอาจปรับตัวเพิ่มขึ้นภายหลังการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และสามารถจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ รวมทั้งอาจเพิ่มโอกาสในการกู้ยืมเงิน เนื่องจากงบการเงินไม่มีขาดทุนสะสมมากเท่าเดิม หรือขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรรเป็นศูนย์ได้ รวมทั้งอาจช่วยในการปรับโครงสร้างเงินทุนของบริษัทจดทะเบียน ทำให้สามารถเพิ่มทุนได้ทั้งจากพันธมิตรทางธุรกิจ โดยการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับบุคคลในวงจำกัด (Private Placement: PP) หรือการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนการถือหุ้น (Right Offering: RO) ได้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา (Suggestions)

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ ควรพิจารณาการจัดเก็บสถิติข้อมูลบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลให้แก่บริษัทจดทะเบียนที่สนใจดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และเพื่อให้นักลงทุนทราบข้อมูลการดำเนินการที่สำคัญของบริษัทจดทะเบียนที่ผ่านมาในอดีต

2. บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยควรศึกษาการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการดำเนินการล้างขาดทุนสะสมให้น้อยลงหรือหมดไป นอกเหนือจากการรอผลประกอบการที่มีผลกำไรสุทธิในอนาคต เนื่องจากเมื่ออ้างอิงกรณีศึกษาพบว่า ราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนบางแห่งอาจปรับตัวเพิ่มขึ้นภายหลังการลดทุนเพื่อล้างขาดทุน

สะสม และเพิ่มโอกาสในการจ่ายเงินปันผล เมื่อมีกำไรสุทธิและกระแสเงินสดเพียงพอ รวมทั้งช่วยเพิ่มโอกาสในการกู้เงิน เพื่อปรับโครงสร้างทุน และการเพิ่มทุนจากพันธมิตรทางธุรกิจหรือผู้ร่วมทุน

3. บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยควรพิจารณาใช้ขั้นตอนการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมให้ถูกต้อง สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา 119 และมาตรา 139 พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 เนื่องจากผลการสำรวจพบว่า ในทางปฏิบัติมีบริษัทจดทะเบียนบางแห่งไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ซึ่งควรได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง ตลอดจนควรพิจารณำบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติในหนังสือเวียนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กต.ชส.(ว) 3/2549 และประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 8/2550 เพื่อให้การบันทึกบัญชีถูกต้อง เนื่องจากโดยหลักการแล้วไม่ควรเกิดส่วนเกินจากการลดทุน แต่ผลการสำรวจพบว่า มีบริษัทจดทะเบียนบางแห่งทำการบันทึกรายการส่วนเกินทุนจากการลดทุนในงบการเงิน เนื่องจากเจตนาของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ต้องการช่วยล้างขาดทุนสะสมสูงสุดให้เป็นศูนย์

4. นักลงทุนที่คาดหวังผลตอบแทนจากหุ้นในรูปเงินปันผล หรือกำไรจากการขายหลักทรัพย์ ควรให้ความสำคัญในการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานของผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม เนื่องจากการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสมเป็นเพียงการดำเนินการตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ถึงแม้ว่าการดำเนินการจะช่วยลดขาดทุนสะสมของบริษัทจดทะเบียนได้ แต่ไม่ได้มาจากผลการดำเนินงานที่แท้จริงของบริษัท รวมทั้งในทางปฏิบัติแล้วราคาหุ้นและการจ่ายเงินปันผลขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นอีกหลายด้าน เช่น ผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน สภาพคล่องและแผนการลงทุน แนวโน้มของอุตสาหกรรมและบริษัท เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป (Suggestions for Future Research)

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมสำหรับผลกระทบของการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสถิติในประเด็นต่างๆ เช่น ผลกระทบต่องบการเงิน ราคาหุ้น ความสามารถในการจ่ายเงินปันผล และความสามารถในการกู้ยืมเงินหรือระดมทุน เป็นต้น

2. ควรศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในระยะยาวภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม เพื่อพิจารณาความสามารถในการสร้างผลการดำเนินงานที่ดี และความสามารถในการจ่ายเงินปันผล

3. ควรศึกษาบริษัทจดทะเบียนที่ภายหลังการดำเนินการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม แต่ยังคงมีขาดทุนสะสมคงเหลือปรากฏอยู่ในงบการเงิน ซึ่งต่อมาดำเนินการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับบุคคลในวงจำกัด (Private Placement: PP) หรือการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนการถือหุ้น (Right Offering: RO) ทำให้มีส่วนเกินมูลค่าหุ้นที่สามารถนำมาใช้ล้างผลขาดทุนสะสมเพิ่มเติมได้อีก

References

Alderson, M., J., and Betker, B., L., (1999). "Assessing Post-Bankruptcy Performance: An Analysis of Reorganized Firms' Cash Flows" *Financial Management* 28(2): 68-82.

Burleson, H., (1953). "Quasi-Reorganizations" *The Accounting Review* 28(1): 12-16.

Kohler, E., L., (1939). "Quasi Reorganizations" *The Accounting Review* 14(4): 456.

Miller, H., E., (1948). "Quasi-Reorganizations in Reverse" *The Accounting Review* 23(2): 154-157.

Suwangerd, R., (2006). *The Market Reaction of Accounting Method Announcement on Reduction of Capital in Conjunction with the Increase in Retained Earnings: An Empirical Study in the Stock Exchange of Thailand* (Unpublished Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok.

<http://www.mai.or.th/>

<http://www.sec.or.th/>

<http://www.set.or.th/>

<http://www.setsmart.com/>

<https://www.tgpro.co.th/>

<http://www.wyncoast.com/>